

नव

नवा जनाचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

आमिनेत्री रेखा थापा आगामी फागुनमा आमा बन्दैछन् । चार महिनाको जर्ग हुक्करहेको समयमा उनले आप्णो निर्णय समेत रहेको फिल्म 'उपहार'मा वृत्त्युदेश एवं सनसरमन गरेकी थिएँ जुन फिल्म महाशिवरात्रीको दिन पारेर आगामी फागुन २५ गतेबाट प्रदर्शनमा आउँदैछ । फिल्म रिलिजको महिनामा आमा पनि बन्न लागेकाले रेखा उत्साहित छिन् । तर, रेखाले आफ्नो पतिलो सन्तानलाई नेपालमा नभइ संयुक्त राज्य अमेरिकामा जन्म दिन लागेको खबर बातिरिएको छ ।

आजको विचार...

डा. नारायण चालिसाई

दिनेश राउतको निर्देशनमा बन्न लागेको आगामी फिल्म 'पुजार सार्को'को शीष भूमिकामा आर्यन सिंहेल र प्रतीप रखका अनुबन्धित भएका छन् । राउतले सामाजिक संजालबाट यी दुई अमिनेतालाई अनुबन्धित गरिएको जनाएका छन् । राउतले आर्यनसँग पछिलोपटक 'कलासिक' र प्रदीपसँग 'प्रकाश'मा काम गरेका थिए । दोस्रे समयाङ्गी देखि यी दुई कलाकारसँगै एकै चलचित्रमा काम गर्दै भएको विषयमा दुबै कलाकारलाई दुई नुस्खा पात्रको भूमिकामा रहने जानकारी दिन चाहन्दू राउतले लेखेका छन् ।

□ तर्ष २८ □ अंक १६ □ २०२० मंसिर १८ गते सोमबार 4 December 2023, Monday □ पृष्ठ संख्या ४ मूल्य रु ५/-

सक्षिप्त समाचार

विश्वविद्यालयमा विस्फोट हुँदा चारको मृत्यु

(रासस / सिन्हवा)

मनिला, मंसिर १७/फिलिपिन्सको दक्षिणी प्रान्त लानाओ डेल सुरामा रहेको मिन्डानाओ स्टेट विश्वविद्यालयको एउटा जिमिभित्र आइतबार बिहान विस्फोट हुँदा कम्तीमा चारको मृत्यु र अन्य ५० जना घाइते भएको स्थानीय सेना र प्रहरीले बताएका छन् । सेनाको प्रथम इन्फेन्ट्री डिभिजनका कमान्डर मेजर जनरल गेनरल विरेले मृत्यु हुनेमा तीन महिला र एक पुरुष रहेको जानकारी दिए । स्थानीय प्रहरीका अनुसार स्थानीय समयअनुसार बिहान ७ बजे विद्यार्थी र शिक्षक जिमिभित्र क्यायोलिक प्रार्थना सभाका लागि जम्मा हुँदा विस्फोट भएको थिए । प्रहरीले विस्फोटमा प्रयोग गरिएको उपकरणको जाँच गरिएको जनाएको छ । मिन्डानाओ स्टेट विश्वविद्यालयले उक्त सबेदनहीन र भयावह कृत्यको निन्दा गर्दै घटनाबाट अत्यन्त दुःखी र सब्द भएको जनाएको छ । विश्वविद्यालयले अर्को सूचना नभएसम्म कक्षाहरू स्थगित गर्नेसमेत निर्णय गरेको छ । साथै मरावी सहरीस्थ विश्वविद्यालय परिसरको सुरक्षाका लागि थप सुरक्षाकर्मी परिचालन गरिएको छ । यो सहर राजधानी र मिन्डानाओ द्विप्रमा लानाओ डेल सुरको सबैभन्दा ठूलो सहर हो । सन् २०१७ मा स्थानीय आतङ्गवादीहरूले इस्लामिक स्टेटलाई समर्थन गरेको दावी गरेका थिए । इस्लामिक स्टेटमा अब सयाफ समूहको एउटा गुट, माउते समूह र अन्य समावेश छन् ।

पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न वर्तुत्वकला

विद्यार्थी भन्दून 'लुम्बिनी प्रदेशमा पर्यटनको अपार सम्भावना छ, त्यसको प्रवर्द्धन गर्ने'

रामचन्द्र रायमाझी —

पाल्पा, मंसिर १७/लुम्बिनी प्रदेशको पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न पाल्पामा वर्तुत्वकला प्रतियोगिता आयोजना गरिएको छ । विद्यार्थीलाई पर्यटनको आवश्यकता र महत्वको बारेमा जानकारी गराई पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नें उद्देश्यले पाल्पाको तानसेन नगरपालिका-३ भगवतीटोलिथित पाल्पा प्यारागन ईलिस बोर्डिङ स्कूलमा विद्यालयस्थीरीय वर्तुत्वकला प्रतियोगिता आयोजना गरिएको हो ।

ने पाल टुरिजम बोर्ड, टुरिजम रिसर्च एण्ड ट्रेनिङ इन्स्टिचूट (टिआरटिआर्इ), यूएनडीपी र जीटीटीपीको सहकार्यमा आइतबार 'लुम्बिनी प्रदेशको पर्यटन र सम्भावना' विषयक वर्तुत्वकला प्रतियोगिता गरिएको हो । आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नें उद्देश्यले विद्यार्थीहरूमा पर्यटन सचेतना एवं शिक्षालाई जोड दिए विद्यार्थीहरूले पर्यटन सम्बन्धित वर्तुत्वकला प्रतियोगिता आयोजना गरिएको छ । यो सहर राजधानी र मिन्डानाओ द्विप्रमा लानाओ डेल सुरको सबैभन्दा ठूलो सहर हो । सन् २०१७ मा स्थानीय आतङ्गवादीहरूले इस्लामिक स्टेटलाई समर्थन गरेको दावी गरेका थिए । इस्लामिक स्टेटमा अब सयाफ समूहको एउटा गुट, माउते समूह र अन्य समावेश छन् ।

प्रतियोगीहरूले पाल्पासहित लुम्बिनीका १२ वटै जिल्लामा पर्यटकीय प्रचुर सम्भावना रहेको भन्नै तिनीहरूको उचित व्यवस्थापन गरी प्रवर्द्धन गरिनुपर्नेमा जोड दिएका थिए । उनीहरूले धुम्न आउने आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूको बासाई लम्बाउनका लागि त्यस्तै खालको वातावरण सिर्जना गर्नुपर्ने, पर्यटकहरूलाई आटो, ढोडी जस्ता स्थानीय खानाहरू खुवाई नेपालीपन र स्वाद प्रदान गर्न आवश्यक रहेको धारणा व्यक्त गरेका थिए ।

प्रतियोगिताको उद्घाटन गर्दै तानसेन नगरपालिका-३ का वडा अध्यक्ष बाबुल शाक्यले लुम्बिनी प्रदेश पर्यटनको सम्भावना भएको प्रदेश भएकाले पनि विद्यालय तहबाट पर्यटन सम्बन्धी कार्यक्रम हुनु प्रश्नसियर रहेको बताए । यस्ता प्रतियोगिताले पर्यटन प्रति पनि खोज अनुसन्धान गर्न सहयोग पुग्ने बताए । उनले भने 'हाम्रो शिक्षा प्रणालीमा प्राप्तांको विद्यार्थीमा योग्यताक्रम हासिल भए पनि व्यवहारिक ज्ञान नहुने हुँदा समस्या भएको छ, यस्ता

कार्यक्रमले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने छ ।' विभुवन बहुमुखी क्याम्पसका नेपाली विभाग प्रमुख तथा प्रतियोगिताका निर्णयक मण्डल टंक प्रसाद पन्तले विद्यालय पाठ्यक्रममा पर्यटन सम्बन्धी कुराहरू समावेश हुनुपर्नेमा जोड दिए । प्रतियोगितामा केकी बस्याल प्रथम, आरती बस्याल द्वितीय र सियसी सारू तृतीय भएको छन् । उनीहरूलाई पुरस्कृत गरिएको छ । प्रतियोगितामा ९ जना विद्यार्थीले भाग लिएका थिए । सोही अवसरमा स्कूलका प्रिन्सिपल गंगाबहादुर खत्रीको संरक्षकत्वमा शिक्षक भीमा कुमारी चापागाई संयोजक र रोसनी थापा क्यान्टेन रहने गरी ११ सदस्यीय पर्यटन क्लब समेत गठन गरिएको छ । जसको सदस्यमा विद्यार्थीहरू केकी बस्याल, अकिता बस्याल, सितास्मा बस्याल, रेजिना पाण्डे, दिया रेशमी, गोविन्द जर्जा, दिलबहादुर

दर्लामी, आयोन गाहा रहेका छन् । प्रतियोगिताको निर्णयक मण्डलमा विभुवन बहुमुखी क्याम्पसका नेपाली विभाग प्रमुख टंक प्रसाद पन्तले विभागका तुलसीराम पोखरेल रहेका थिए । कार्यक्रममा सहभागी पर्यटन व्यवसायी धनिश्वर बस्याल, पाल्पा विकास केन्द्रका कार्यक्रम संयोजक तथा पत्रकार किरण कीसल लगायतले नेपालमा पर्यटनमार्फत समृद्धि र उन्नति गर्न सकिने भद्रै विद्यालय तहबीच नै विद्यार्थीलाई पर्यटनका बारेमा जानकारी गराउन गरिएका यस्ता कार्यक्रम प्रशासनिय रहेको बताए । स्कूल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष जगदीश भट्टराईको अध्यक्षता, शिक्षक भीमा चापागाईको स्वागत, शिक्षक रामु तिमिलसीनाको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

बालविवाह सामाजिक र कानूनी अपराध हो

- बीस बर्ष नपुगी विवाह नगरौ र नगराओ,
- उमेर नपुगी विवाह गर्नु सामाजिक र कानूनी अपराध हो,
- त्यस्तो अपराध गर्नेलाई जरिवाना र कैद सजाय दुबै हुने कानूनी व्यवस्था छ ।

नेपाल सरकार

विश्वापन बोर्ड

वालिडका सबै घरमा नम्बर प्लेट टाँसिने

वालिड (स्याङ्जा), मंसिर १७/स्मार्ट सिटीको अवधारणा अनुसार अगाउँ बढ्दै गरेको स्याङ्जाको वालिड नगरपालिकाले नगरभित्रका सबै घरमा नम्बर प्लेट टाँसे अभियान थालेको छ । नगरपालिकाको 'सामुदायिक स्वास्थ्य तथा नार्सिङ घरदैलो कार्यक्रम' अन्तर्गत घरमा नम्बर प्लेट टाँसे अभियान थालेको हो ।

संघीय सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा विभाग र वालिड नगरपालिकाको बारेमा एक समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर भएसँगै नगरभित्रका प्रत्येक घरमा नम्बर प्लेट टाँसे अभियान थालेको नगरपालिका नम्बर प्रमुख कृष्ण खाँणले बताए । नगरका चौधू वालिडका रहेका प्रत्येक नगराको वालिड नगरपालिका नम्बर प्रमुख कृष्ण खाँणले बताए । नगरका चौधू वालिडका रहेका प्रत्येक नगराको वालिड नगरपालिका नम्बर प्रमुख कृष्ण खाँणले बताए ।

स्वास्थ्य स्थितिको अभिलेखीकरणसहित घर जिपिएस प्रणालीबाट पता लगाउन सक्ने गरी नम्बर प्लेट टाँसिएको उनको भनाइ थियो । "यो कार्यक्रममार्फत प्रत्येक नगरिको स्वास्थ्य स्थितिका वारेमा नगरपालिका जानकार भइरहने र सोही बमोजिम अन्य कार्यक्रम तथा नीति तयार गर्न सघाउ पुग्ने देखिन्दू", खाँणले भने,

"वडा नं ३ को माफकोटबाट सुर भएको यो अभियानलाई एक महिनाको अवधिमा नगरका सबै वडामा पुऱ्याउँदूँ ।" (...बाँकी अन्तम जेमा)

सम्पादकीय

जलवायु सम्मेलनले देखाएको चासो

यूएईको दुर्बाइमा सञ्चालन मझरहेको जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी २८ औँ सम्मेलन (कोप-२८) लाई सर्वत्र चासोको विषयका रूपमा हेरिएको छ । जलवायु परिवर्तन विश्वभर पेचिलो विषय बन्दै गइरहेको सन्दर्भमा सम्मेलनमा उठेका विषयहरूले सबैको ध्यान त्यतै केन्द्रित गरेको छ । सम्मेलनमा नेपालको तर्फबाट प्रधामन्त्री पृष्ठपक्षमल दाहाल प्रचण्डले नेपालका हिमाल जोगाइदिन सबै समक्ष गरेको आग्रहलाई सकरात्मक रूपमा लिनुपर्छ । जलवायु उत्सर्जनमा शून्य योगदान रहेका नेपालजस्ता मुलुकहरूले जलवायु परिवर्तनको हानिकारक प्रभाव भोग्नुपरेको दाहालले सम्मेलनमा स्पष्ट पारेका छन् । उनले नेपालमाथि भएको डरलाग्दो अन्यायका कारण यहाँका जनता पहिरो, बाढी, जंगलको डढेलो, हिमशृङ्खला पग्लिने, खडेरी आदि जस्ता जलवायुजन्य प्रकोपबाट नराम्ररी प्रभावित भएकाले त्यसलाई रोक्न सबैले सहयोग गरिदिनुपर्नेमा जोड दिएका थिए । प्रधामन्त्रीको आग्रहलाई संयुक्त राष्ट्र संघका महासचिवले समेत उठान गर्नु र अन्य सदस्य राष्ट्रहरूले समेत जोडतोडका साथ समर्थन गर्नुले राम्रो सन्देश प्रवाह गरेको छ ।

सरकारले विश्व समुदायमा नेपालको पर्यावरण जोगाउने पहलमा गरेको योगदान र हरित गृह ज्याँस उत्सर्जनले पारेको असरबारे बुझाएर क्षतिपूर्तिको माग गर्ने उपयुक्त अवसरका रूपमा नेपालले यस सम्मेलनलाई लिनुपर्छ । सोही अनुसार प्रधानमन्त्रीले सम्मेलनलाई उपयोग गर्ने अपेक्षा पनि गर्न सकिन्दै । ठूला एवं धनी राष्ट्रहरूले प्राकृतिक स्रोत साधनको अत्यधिक दोहन गरेर तीव्र औद्योगिकीकरण गरिरहेका छन् । उनीहरूले गर्ने प्राकृतिक स्रोत र ऊर्जाको व्यापक प्रयोग तथा मानव सिर्जित समस्याका कारण उच्च मात्रामा हरितगृह ज्यास उत्पादन भइरहेको छ । जसका कारण पृथ्वीको तापमान बढ्दै गएको छ । तापमान बढ्दै जाँदा हाम्रा सुन्दर हिमालको हिँड़ पग्नि थालेका छन् । समयमा हिँड़ नपर्ने, भएको हिँड़ पनि पग्लिने र हिमताल बढ्दै गएर कुनै पनि बेला बाढी पहिरोको जोखिम मोलुपर्ने अवस्थामा रहेको छ । यसतर्फ अन्य राष्ट्रहरूले समेत गम्भीरताका साथ लिन आवश्यक छ । अहिलेको अवस्थामा अन्य देशहरूले समेत नेपाललाई सहयोग नगर्ने हो भने विश्वमै जोखिम हुन सक्छ । त्यसतर्फ सबै सदस्य राष्ट्रहरूले हेकका राख्न आवश्यक छ । यसैले पनि अहिलेको सम्मेलनलाई चासोका साथ हेरिएको छ । तसर्थ सम्मेलनले विश्वमै देखिएको जलवायु परिवर्तनको असरलाई कम गर्नका लागि सबै सदस्य राष्ट्रहरू एक जुट भएर अगाडि बद्न आवश्यक छ ।

f Opinion @ Social Network **f**

सम्बन्धिताई हैसियतको नजरले कहिले पनि नहेनुस्
किनकी अवसर साथ निभाउने गरिब नै हुन्छन् मन बिनाको धनको कुनै अर्थ हुदैन।
(सम्झा दंगाल मगरको फेसबुक स्टासबाट www.facebook.com/magarnisamjhana.dangal)

या स्तम्भमा सामाजिक सञ्जालमा पाठ्य गारणका धारणाहरू राखिछा । यसका लागू हाम्रो फेसबुक पेज www.facebook.com/shittalpati मा लगाअन गर्न सक्नुहोन्छ ।

नवजनघेताना दैनिकको रूपमा तपाईंसाथौ आईरहेको छ । यो पत्रिका अङ्ग स्तरीय अनि पठनीय बनाउनको लाई तपाईंसँगौ अत्यन्त सुभावहरूको हानीलाई अत्यन्तै जरुरी छ । पाठकवृद्ध तपाईंका सुभावहरू दिई हानीलाई राह देए पर्न सहजै बनाउने चाहिए ।

नवजनचेतना दैनिक
भारतीयोंने नम्बरेन पाठ्य

मानवताताल तांगेसन, पाल्पा	प्रहरी कार्यालय	प्र०८०९
बुट्टवल	०७९-५४०२२२	भिमअस्पताल भेरहवा ०७९-५२०१९३
स.प्र.क्याम्य बुट्टवल	१७४७०४३४६९	मिसनअस्पताल पाल्पा ०७५-५२०१११, ५२०४८९
बुट्टवल रामानगर	०७९-५४१२३३	परिवार नियोजन संघ पाल्पा ०७५-५२०७२३
भेरहवा	०७९-२०१९९	पाल्पा जिल्ला अस्पताल ०७५-५२०५४८
अधिकारीचौरी	०७९-५२११९९	लुम्बिनी मेडिकल कलेज प्रभास ०७५-४११२०९
गुम्ती	०७९-५२०१९९	पिच्चल परासी ०७८-५२०१८८
परामी	०७८-५२०१९९	भेरहवा आँड्हा अस्पताल ०७९-५२०२६५
तौलिहवा	०७६-५३००९९	अर्धाखाँची जिल्ला अस्पताल ०७९-५२०२५७
पाल्पा	०७५-५२०५३६, ५२०१९९	तम्चास जिल्ला अस्पताल ०७९-५२०१८८
झक्का रामापुर	०७५-६१५४७५	तौलिहवा जिल्ला अस्पताल ०७९-५२०२००
अस्पताल कार्यालय		सिद्धार्थाल महिला अस्पताल ०७९-५४४४५०
लुम्बिनीस्टिटी अस्पताल	०७९-५५७५५७, ५५७५५८	बुट्टवल हस्पितल ०७९-५४६४३२

गणतन्त्रका परिसूचकहरू क्रृष्णात्मक बन्दे गएका हुन् ?

डा.नारायण चालिसे

गणतन्त्र ल्याएर देश र जनतालाई ठूलो गुन लगायौ
मन्नेहरूको अहङ्कार जति अग्लो छ त्यति नै गहिरो
उनीहरूको गणतन्त्रप्रतिको प्रतिबद्धता छैन ।
सिद्धान्त, आचरण र व्यवहारमा एकरूपता छैन ।
अकोंतिर गणतन्त्रको श्रेय लिन तँछाडमछाड
गरिरहेका पार्टीहरूले पनि आफूलाई निखरा प्रस्तुत
गर्न सकिरहेका छैनन् । छिनमरमै कुनै पनि
व्यवस्था पलिट्टैन । प्रजातन्त्र ल्याउँदा होस् वा
गणतन्त्र ल्याउँदा होस् मूलधारका जनताले मूल्य
चुकाउनु परेको हो ।

कान्तिकारी कुरा गर्नेहरूले पनि बुझनुपर्ने
कुरा हो । यति कुरा निश्चय हो देशमा
गणतन्त्रका परिसूचकहरू क्रमशः ओरालो
गतिमा छन् । हतारमा निर्णय गर्ने अनि
फुर्सदमा पछुताउने ते पालीहरूको
स्वभावको प्रतिबिम्ब गणतन्त्रमा पनि
देखापरेको हो कि भनेजस्तो छ । देशमा
गणतन्त्र किन चाहिएको हो ? गणतन्त्रका
आधारभूत मूल्य र मान्यताहरू के के
हुन् ? गणतन्त्रको संस्थागत स्थिरताका
सबलताका निमित्त हामीबाट के कस्ता
कुराहरू गरिनुपर्ने हो ? गणतन्त्रको जग
के गर्दा अझै मजबुत बन्न सक्छ ।
गणतन्त्रका सबल खम्बाहरू के के हुन् ?
कहाँ हामी चुकिरहेका छौं र किन
चुकिरहेका छौं ? भन्ने विषयमा हामी
स्पष्ट हुन सकेको अवस्था छैन ।

परिवर्तनको समयमा कति
कुरा आवश्यक भएर फेरिन्छन् कति
कराहूँ लहडमै फेरिन्छन् । कतै हामी

त्यसै लहड़मा गरिएका निर्णयको शिकार त बनिरहेका छैनौं भनेर चिन्तन गर्नुको साटो असन्तुष्टहरूलाई गाली गर्ने, उनीहरूलाई सत्ताविरोधी ठान्ने, उनीहरूलाई प्रतिगामी नै मान्ने र सत्ताको सबैदो दुरुपयोग गरेर उनीहरूमाथि डण्डा चलाउन रहर गर्ने नियति नै हामीले आर्जन गरेको गणतन्त्रको प्राप्ति हो भने मूल धारका नागरिक पनि सधैँभरि कुनै सत्ताधारीका भइरहन बाध्य हुँदैनन् । अस्तिको प्रदर्शनमा सरकारले काठमाडौं खाल्डोलाई दुई भागमा बाँडेर उत्तरपूर्वी मोहोडा गणतन्त्रवादीहरूलाई अनि दक्षिणपश्चिमी मोहोडा गणतन्त्रविरोधीहरूलाई हो जस्तो गरी बनाइदिएको रोचक घटनाले पनि त्यसै सूचना गर्दछ । लोकतान्त्रिक गणतन्त्र सबै देशवासीको प्रिय कुरा हुनुपर्नेभा नागरिक चिढाएर साँधुरो दायरामा सशङ्कित मानसिकतामा शासन गर्ने सरकारको सानो चित देखा निश्चय पनि गणतन्त्रका परिसूचकहरू त्यति उकालो गतिमा छैनन् तै भन्ने बुझ सकिन्छ । सानो मुलुकका आफ्ना असीमित बाध्यताहरूमा चलखेल गर्न रुचाउने मित्रशक्ति र शत्रुशक्ति दुवैथिरिको रङ्गमञ्च बन्दै गइरहेको देशको अवस्था हेर्दा लारछ राजनीति हाम्रो निम्नित दिशा हामीले थाहा पाएका धेरै कुराहरू भएनन् देशमा भएका धेरै विकासका आधारहरू भत्किए, उच्चोग, कलकारखान बन्द भए, संरचनाहरू हटेहटाइए, देशमा बेरोजगारीको विकराल अवस्था सिर्जना हुँदै गयो । जनताहरू गरिबी र बेरोजगारीको सिक्खामा छन् । अनि हामीले देशको उन्तत प्रगतिको सम्भावना खोज्ने क्रममा युवाजनशक्तिलाई निर्यात गर्ने घातक नीति तय गर्याँै र भन्न आँट गर्याँै कि अबदेखि देशबाट हाम्रा होनहार कर्णधारलाई खाडीको बाटो खोल्न सफल भयाँै । फलानो देशले हाम्रा यति युवा र युवतीहरू लैजान सहमत भयो भनेर यसरी मानवशक्तिलाई सस्तो मूल्यमा बेचेर आएको थोरै रेमिट्यान्सको पैसामा सरकार चलाउने कुरामा हामी गौरव गर्ने भयाँै । म अर्थशास्त्रको विद्यार्थी होइन तर विज्ञहरूको भनाइनुसार अहिले देश तिनै सस्तो श्रममा बेचिएका भाइबहिनी भतिजाभतिजीहरूको रेमिट्यान्समा चलिरहेको छ । अबबको तातो बालुवामा ऊँट हेर्न पठाउने नीति लिनुको साटो देशमा भएका उच्चोगहरूलाई संस्थागत गर्ने, व्यवस्थित पार्ने, नयाँ उच्चोगहरू खोल्ने, देशको अपार जलसम्पदलाई सदुपयोग गर्ने, भौगोलिक युग्मानुभान उपयोग पत्त बाटाएका त्यो प्रकारको जनता समेट्ने र देशलाई समृद्धितर लैजाने ठोस नीति नै नहुन् असल नेतृत्वको खुदेरी पर्नुजस्ता केही दुर्भाग्यले गर्दा देशको वर्तमान परिस्थिति सन्तोषजनक हुन सकेको छैन । देशका अर्थमन्त्रीले बालिर भनेजस्तो देशको अर्थतन्त्र बिग्रिएको छैन भने भनेर सिंहदरबारबाट विज्ञित निकालेजस्तो देश कहाँ छ र महाशय, न त प्रमले भनेजस्तै हामी समृद्धिको र सुशासनको मार्गमा छौं । बुल धमिलो पानीमा माछा मार्ने तत्त्वलाई हामीले प्रश्न गरिरहेका छौं । अहिले कतै धर्म गुरुहरूले, कतै ऋणपीडितले, कतै पूर्वसत्ताका आसेपासेहरूले, कतै नयाँ शक्तिका उदयकर्ताहरूले जसरी आफ्ना विचार राख्ने काम गरिरहेका छन् ती सबै अस्वीकार्यमात्रै नहुन सक्छन् । सबैलाई गाली गरेर, सबैलाई गलत प्रमाणित गरेर वा सबैलाई प्रतिगामी ठानेरमात्रै समस्याको निकास ननिस्कन पनि सक्छ । समयमै यस्ता विषयमा सचेत हुन नसकेको अवस्थामा हाम्रो सत्तामा बसेर देखाउने राष्ट्रभत्ति र सडकमा देखाउने क्रन्तिकारीता सबै पनि समाप्त हुन सक्छ । किन कि केही वर्षको अन्तारालमा जनताको धैर्यको बाँध टुट्ने गरेको हामीले देखेका छौं ।

एवम् प्राकृतिक सौन्दर्यको वरदान पाएको हाम्रो मुलुकको पर्यटकीय विकास गर्ने, विश्वलाई आफ्नो मुलुकतर्फ आकर्षित गर्ने, सांस्कृतिक वैभवले युक्त देशका सांस्कृति पम्पदाहरूको महत्वलाई विश्वका माभ पस्किने, शान्तिदूत गौतमबुद्धो जन्मभूमिको महत्वलाई प्रभावकारी ढङ्गले विस्तारित गरेर बुझाउने, पैरस्त्य वाङ्मयको खालीको रूपमा रहे को यस पुण्यभूमिको ज्ञानपरम्परालाई विस्तार गर्ने, सर्वोच्च शिखरको महिमा र गरिमा बचाउदै त्यतातर्फ विश्वको ध्यान आकृष्ट गर्ने, कृषिप्रधान देशको कृषिलाई अद्यावधिक गर्दै नयाँ प्रविधिसँग देशको कृषि व्यवस्थायलाई जोड्ने यी केही हामी सर्वसाधारणले पनि जानेका कुराहरू जसले देशलाई उन्नतिको मार्गमा अग्रसर गराउथै त्यतातर्फ लोकतन्त्र आएको यतिका वर्षसम्म पनि कुनै प्रभावकारी कार्ययोजना नहुनु, भएका उद्योग कलकारखाना बन्द हुनु, विदेशी वस्तुको एकछत्र आयात मात्रैमा निर्भर रहने पराधीन हुने नीति लिनु, कृषिप्रधान देशले विदेशबाट अनाज ल्याएर जनता पाल्ने व्यवस्था गर्नु, धार्मिक र सांस्कृतिक आस्थाले जोडिएको मुलुकलाई यिनै विषयमाथि हात हालेर छिन्नभिन्न पार्नेमात्र होइन यिनै विषयलाई विकासका बाधक ठान्नु र निर्णयिक ठाउँमा बसेका व्यक्तिबाट यसैका विपक्षमा अभिव्यक्ति आउनु, भाष, भेष, धर्म, संस्कृति र परम्परागत आस्थालाई जातीय द्रोह सिर्जना गरेर जनतालाई विभाजित गर्ने र राष्ट्रिय संस्कृतिको एकतालाई टुकर्याउनु, नेपाली काँगे सजस्तो ऐतिहासिक, विशाल पार्टी देशको यो हविगत हुँदा आफ्नो कोठीर र गुट खडा गरेर एकापसकै द्वन्द्वमा अलिभनु, मुलुकका जल्दबल्दा विषयमा आफ्नो गुणात्मक उपस्थिति जनाउन नसक्नु, कहिले कसको कहिलेकसको साथ लागेर सत्ताको वरपर घुम्ने खेलमा लाग्नु, खासगरी देशका कुनाकुनामा पुगेको यस पार्टीका नेतामा त्यो प्रकारको जनता समेट्ने र देशलाई समृद्धितर लैजाने ठोस नीति नै नहुनु, असल नेतृत्वको खडेरी पर्नुस्ता केही दुर्भाग्यले गर्दा देशको वर्तमान परिस्थिति सन्तोषजनक हुन सकेको छैन । देशका अर्थमन्त्रीले बाहिर भनेजस्तो देशको अर्थतन्त्र बिग्रिएको छैन भने भनेर सिंहदरबारबाट विज्ञापि निकालेजस्तो देश कहाँ छ र महाशय, न त प्रमले भनेजस्तै हामी समृद्धिको र सुशासनको मार्गमा छौं । बरू धिमिलो पानीमा माछा मार्ने तत्वलाई हामीले प्रश्य गरिरहेका छौं । अहिले कतै धर्म गुहरहरूले, कतै ऋणपीडितले, कतै पूर्वसत्ताका आसेपासेहरूले, कतै नयाँ शक्तिका उदयकर्ताहरूले जसरी आफ्ना विचार राख्ने काम गरिरहेका छन् ती सबै अस्त्रीकार्यमात्रै नहुन सक्छन् । सबैलाई गाली गरेर, सबैलाई गलत प्रमाणित गरेर वा सबैलाई प्रतिगामी ठानेरमात्रै समस्याको निकास ननिस्क्न पनि सक्छ । समयमै यस्ता विषयमा सचेत हुन नसकेको अवस्थामा हाम्रो सत्तामा बसेर देखाउने राष्ट्रभक्ति र सडकमा देखाउने क्रन्तिकारीता सबै पनि समाप्त हुन सक्छ । किन कि केही वर्षको अन्तरालमा जनताको धैर्यको बाँध टुट्ने गरेको हामीले देखेका छौं ।

	-इहिमालय टाइम्स डटकम
तुला :	धन लाभपनि हुनेछ । मित्रबाट विशेष साथ र सहयोग मिल्नेछ ।
वृश्चिक :	पारिवारिक समस्या आइपर्ला । विचार गरी निर्णय लिदौं ठिक होला ।
घनु :	साहित्यिक क्षेत्रमा रुची बढनेछ । पारिवारिक सद्भा बढनेछ ।
मकर :	आफनो क्षेत्रमा हक जमाउन सकिनेछ । अतिथीको आगमन हुनेछ ।
कुम्भ :	व्यावसायिक काममा राम्रै फङ्को मारिनेछ । तिर्थाटनको योगपनि छ ।
मीन :	बोलीको विपरीत अर्थ लानेछ ।

मूकन्पको भय, अमै सहज हुन सकेन पठनपाठन

आठबीसकोट नगरपालिका-
१४ जामिरकोट टाकुराकी कक्षा ८ मा
अध्यनरत सिन्दु मल्ल सदैँ भैं विद्यालय
आउँछिन् । उनले अध्ययन गर्ने
विद्यालयको नाम हो, जनविकास
माध्यामिक विद्यालय । विद्यालय नजिकै
भएकाले सिन्दुलाई अध्ययनको लागि
विद्यालय आउन समस्या छैन, यही
मझसर ४ गते विद्यालय सञ्चालन
भएदेखि तै उनी नियमित विद्यालय
आएको बताउँछिन् । तर उनलाई न
घर न विद्यालय जहाँ भए पनि भ्रूक्ष्म्पको
त्रास भने अभैं हटिसकेको छैन ।

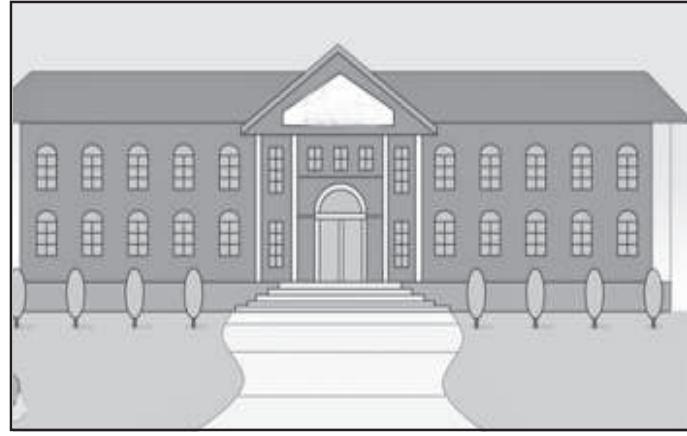
गत कात्तिक १७ गते राति
 गएको भूकम्पको भलभली याद आउने
 गरेको सिन्दु सुनाउँद्विन् । पद्धन लेख्न
 मन नलाग्ने र भूकम्पकै डरत्रास हुने
 गरेको विद्यार्थीले बताउदै आएका छन् ।
 कक्षा ५ मा अध्यनरत विपीन मल्लको
 पनि समस्या सिन्दुको भन्दा फरक छैन ।
 विद्यालय नियमित आउने गरे पनि
 पद्धनलेख्न मन नलाग्ने, विद्यालयमै
 अध्यनरत साथी गुमाउनुको पीडा
 बेलाबेला सम्भिँदा भन् चिन्ता लाग्ने
 गरेको विपीन बताउँद्विन् । अस्थायी

सिकाइ केन्द्रमाफत पठनपाठन सुर भए पनि जाडोको समस्या हुने गरेको कक्षा द मा अध्यनरत पुस्तक चन्दको गुनासो छ । सिकाइ केन्द्रमा बसाई व्यवस्थापन तथा अध्यन गर्न पनि असज हुने गरेको विद्यार्थी बताउँछन् । जनविकास माध्यमिक विद्यालयमामा हाल सात वटा अस्थायी सिकाइ केन्द्र स्थापना गरेर पठनपाठन सुर गरिएको छ । अस्थायी सिकाइ केन्द्रबाट पठनपाठन सुर भए पनि विद्यार्थीको व्यवस्थापन तथा सिकाइमा समस्या हुने गरेको प्राधानाध्यापक दीपकसंगम थापाले बताए । उनका अनुसार गत कात्तिक १७ गते राति गएको भूकम्पले दुई वटा विद्यालयका आठ वटा कोठा पूर्ण रुपमा ध्वस्त बनाएको छ । बाँकी तीन वटा विद्यालयका भवन पनि बस्त नमिल्ने गरेर चिराचिरा परेका छन् । हाल विद्यालयमा बालशिक्षादेवि कक्षा १० सम्म पठनपाठन भइरहेको छ । भूकम्पका कारण सोही विद्यालयमा अध्यनरत तीन जनाले ज्यान गुमाउनु पत्यो । विद्यालयले मानवीय क्षतिसँगै भौतिक संरचनाको पनि क्षति बेरोहीयुरेको प्राधानाध्यापक थापा बताउँछन् । प्रथ थापाका अनुसार कक्षा द मा अध्यरत १४ वर्षीया प्रेमा मल्ल, सोही कक्षामा

क्यानडा जान लागेका विद्यार्थीको आत्मविश्वास बढाउन परामर्श

पछिल्लो समय अध्ययनका
लागि क्यानडा जाने विद्यार्थीको संख्या
बढेको छ । यही मेसोमा राजधानीको
नयाँ बाने श्वरमा रहेको गोरेटो
कन्सल्टेसीले क्यानडा उद्धन ठिक्क परेका
विद्यार्थीहरुको आत्मविश्वास बढाउन र
भिसा लागिसके का विद्यार्थी को
सहजीकरणका लागि सहयोगी भूमिका
खेलेको छ । गोरेटोले करिब ४ सय
बढी भिसा लागिसकेका विद्यार्थीहरुका
लागि एक भव्य कार्यक्रमको आयोजना
नै गरेर प्रिडिपार्चर शिर्षकमा नै
कार्यक्रम गरेर क्यानडा जानु अधिको
तयारी र गइसकेपछि कसरी त्यहाँको
नयाँ वातावरणमा कसरी घुलमिल हुने
भन्ने लगायतका विषयमा आफ्ना
अनुभवी काउन्सलर र क्यानडाबाट नै
आएका विज्ञहरुले सजिलो तरिका
सिकाएका थिए ।

सो अवसरमा बोल्दै
गोरेटोका प्रमुख परामर्शदाता धिरज
कँडेल्ले क्यानाडामा अध्ययन गर्न जाने
विद्यार्थीहरूले जानुपूर्व नेपालमा गर्नुपर्ने
तयारी तथा क्यानडा गाएपछि प्राप्त

प्रध्यनरत १४ वर्षकै विराज मल्ला र कक्षा ५ मा अध्यनरत ११ वर्षीया वन्द्रकला खहकाको मृत्यु भयो । साथीको मृत्यु, भूकम्पको डर त्रासले विद्यार्थी भन् एकहोरो हुने, पढन मन नगर्ने, विद्यालयमा उपस्थित भएको केही समयमै घर जान बोज्ने, टोलाउनेजस्ता समस्या विद्यार्थीमा दुने गरेको प्रब्रथापाको भनाइ छ । विद्यालयमा लामो समयसम्म बस्न मन नगरेपछि केही समय मनोसामाजिक परामर्श दिएर घर पठाउने गरिएको छ । विद्यार्थी पुरानैलयमा फर्किन करिब अझै एक पहिना लाग्ने उनको भनाइ छ ।

पाठ्यक्रमको विषयवस्तुभन्दा पनि विद्यार्थीको मनोवल बढाउन अन्य वाह्य कुरा सिकाउने गरिएको छ । सामान्य खालको मनोसामाजिक परामर्शले विद्यार्थीलाई नपुने भएका विषेशज्ञबाट नोसामाजिक परापर्श आवश्यक रहेका थापाले बताए । विद्यालयमा भूकम्पकै कारण खानेपानीको पनि समस्या रहेको छ । विद्यालयलाई केही संघ संस्थाले तहयोग गरे पनि विद्यार्थीका शैक्षिक सामग्री, चिसोको लागि न्यानो कपडा आवश्यक रहेको शिक्षक सुनिल मल्लले जानकारी दिए । उनका अनुसार विद्यालयमा तीन सय १५ विद्यार्थी संख्या रहेकामा कमै विद्यार्थी विद्यालय आउने आरेका छन् । भूकम्पको त्रासका कारण विद्यार्थीको संख्या न्यून देखिएको उनको नपाइ छ । भूकम्पले विद्यालय भवनमा विद्यालयमा क्षति पुऱ्याएपछि तत्कालको लागि छुटाउदै कक्षा सञ्चालन गर्न नसकिएको र बहुक्रामार्फत विद्यार्थीलाई सिकाइ सहज बनाएको उनको भनाइ छ । विद्यार्थीलाई पूर्णरूपमा पुरानैलयमा फर्काउन अझै एक महिना मनोपरामर्श सेवा आवश्यक पर्ने उनले बताए । “यही मद्दिसर ४ गतेदेखि विद्यालय सञ्चालनमा आए पनि पठनपाठन प्रभावकारी हुनसकेको छैन, प्रभावकारी बनाउनेतरफ लागि परेका छौं, पुरानैलयमा विद्यार्थी फर्किसकेका छैनन् । अझै केही समय लाग्छ । विद्यार्थी पुरानैलयमा फर्किएपछि पठनपाठन प्रभावकारी हुन्छ । जाडो तथा अन्य मेलापर्वमा हुने बिदा कटाएर विद्यार्थीको कोर्ष पूरा गर्ने योजना बनाएका छौं”, नगर प्रमुख केसीले भने । हाल जिल्लाभर दुई सय १३ अस्थायी सिकाइ केन्द्रबाट पठनपाठन सञ्चालन भइरहेको शिक्षा विकास समन्वय इकाइ प्रमुख ताराप्रकाश पुनले जानकारी दिए । उनका अनुसार जिल्लाभर एक सय आठ विद्यालयका पाँच सय ४४ कक्षा कोठामा क्षति पुरेको छ । त्यसै ३८ वटा शौचालमा पनि क्षति पुरेको प्रमुख पुनले जानकारी दिए । सामाजिक विकास कार्यालयका अनुसार जिल्लामा भूकम्पका कारण १८ जना विद्यार्थी र एक जना विद्यालय कर्मचारीको मृत्यु भएको छ भने एक जना विद्यार्थी र एक जना शिक्षक घाउते भएका छन् ।

भूति पुन्याएपछि आठबीसकोट नगरपालिकामा एक सय ३९ अस्थायी सेकाइ केन्द्रबाट पठनपाठन भझेरेको छ । यूकम्पपछि विद्यालयमा पनि अस्तव्यस्त पएकाले विद्यार्थीलाई पुरानैलयमा ल्याउको नागि अस्थायी सिकाइ केन्द्र तथा खुल्ला चउररमा राखेर सामान्य खालको पठनपाठनसँगै मनोसामाजिक परामर्श दिने पारिएको आठबीसकोट नगर प्रमुख रवि केसीले जानकारी दिए । भूकम्पले हजार नौ सय ५२ विद्यार्थी प्रभावित भएका छन् । गत कात्तिक १७ गते राति जाजरकोटको रामीडाँडा केन्द्र विन्दु बनाएर गएको ६ दशमलव ४ म्यारिनच्युडोको भूकम्पका कारण विद्यालय भवन क्षति पुन्याएपछि रुकुम पश्चिम र जाजरकोटमा हजारौं विद्यार्थी अस्थायी सिकाइ केन्द्र तथा खुल्ला चउररमा बसेरै पठनपाठन गर्न बाध्य छन् । -रासस

क्यानडा जान लागेका विद्यार्थीको आत्मविश्वास बढाउन परामर्श

पछिल्लो समय अध्ययनका
लागि क्यानडा जाने विद्यार्थीको संख्या
बढेको छ । यही मेसोमा राजधानीको
नयाँ बाने श्वरमा रहेको गोरेटो
कन्सल्टेसीले क्यानडा उद्धन ठिक्क परेका
विद्यार्थीहरुको आत्मविश्वास बढाउन र
भिसा लागिसके का विद्यार्थी को
सहजीकरणका लागि सहयोगी भूमिका
खेलेको छ । गोरेटोले करिब ४ सय
बढी भिसा लागिसकेका विद्यार्थीहरुका
लागि एक भव्य कार्यक्रमको आयोजना
नै गरेर प्रिडिपार्चर शिर्षकमा नै
कार्यक्रम गरेर क्यानडा जानु अधिको
तयारी र गइसकेपछि कसरी त्यहाँको
नयाँ वातावरणमा कसरी घुलमिल हुने
भन्ने लगायतका विषयमा आफ्ना
अनुभवी काउन्सलर र क्यानडाबाट नै
आएका विज्ञहरुले सजिलो तरिका
सिकाएका थिए ।

सो अवसरमा बोल्दै
गोरेटोका प्रमुख परामर्शदाता धिरज
कँडेल्ले क्यानाडामा अध्ययन गर्न जाने
विद्यार्थीहरूले जानुपूर्व नेपालमा गर्नुपर्ने
तयारी तथा क्यानडा गाएपछि प्राप्त

त्रिविमा प्राज्ञिक नेतृत्वको संकट

विष्णुबहादुर बड़ैल

नेपालको सबैभन्दा पुरानो र ठुलो विश्वविद्यालय त्रिभुवन विश्वविद्यालय उच्च शिक्षाका लागि नेपालको पहिले राष्ट्रिय शैक्षिक संस्था हो । तर पछिला घटनाले यसको प्रतिष्ठामा गम्भीर क्षति पुगिरहेको छ । राजनीतिक नियुक्तिहरूले राम्रो शैक्षिक वातावरण बिथेलुका साथै नतिजा पनि बिगारिरहेको छ । २०१७ सालमा स्थापना भएको त्रिभुवन विश्वविद्यालयले नेपालको शिक्षा प्रणालीलाई आकार दिन महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ । यसको प्रतिष्ठाले देशभर र बाहिरका विद्यार्थीलाई आकर्षित गरेको छ । त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा राजनीतिक र प्राज्ञिक नेतृत्वको अन्तरियाले संस्थाको दिशा र रप्रभावलाई आकार दिन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छ । नेपालको गतिशील राजनीतिक परिदृश्यसँग उत्तरदायी रहेदै शैक्षिक उत्कृष्टतालाई प्राथमिकता दिने वातावरण निर्माण गर्नका लागि दुई क्षेत्रह्रस्विचको गतिशील सन्तुलन कायम गर्नु जस्ती छ । प्रभावकारी प्राज्ञिक नेतृत्वले गुणस्तरीय शिक्षा, अनुसन्धान र नवचार प्रवर्द्धन गर्ने महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छ । यसले विद्यार्थीको व्यक्तिगत र व्यावसायिक विकासका लागि बलियो आधार प्रदान गर्दछ । विश्वविद्यालयलाई असर गर्न सक्ने बाह्य चुनौती र अवसरलाई पहिचान गर्ने राजनीतिक कुशलता आवश्यक छ । राजनीतिक र प्राज्ञिक नेता बिचको तालमेलबाट विश्वविद्यालयले राष्ट्रको सामाजिक-राजनीतिक विकासमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने वातावरण बनाउँछ । विश्वविद्यालयमा राजनीतिक हस्तक्षेप पछिलो समय त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा राजनीतिक हस्तक्षेपको चपेटामा परेको छ । योग्यताभन्दा पनि राजनीतिक विचारक आधारमा विश्वविद्यालयका पदाधिकारी नियुक्तिले संस्थाको स्वायतता र शैक्षिक मापदण्डमा सम्भावित सम्झौताको चिन्ता बढाएको छ । यस घुसपैठले शैक्षिक समुदाय विद्यार्थी र सरोकारवालाहरूवीचको असहजताको भावनालाई निम्त्याएको छ । यसले उत्कृष्टताका लागि विश्वविद्यालयको लामो समयदेखिको प्रतिबद्धताको क्षय हुनेडर छ । त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा राजनीतिक नियुक्तिको सबैभन्दा महत्वपूर्ण असर शैक्षिक अखण्डताको कथित सम्झौताहो । परम्परागत रूपमा नियुक्त र बढुवाहरू सञ्चालन गर्ने योग्यतामा आधारित प्रणालीलाई सक्षमताभन्दा बफादारीलाई प्राथमिकता दिने राजनीतिक गणनाले प्रतिस्थापन गरेको छ । यो परिवर्तनले शैक्षिक संस्थाहरूको विश्वसनीयतालाई कमजोर बनाउँछ र विद्यार्थीहरूलाई प्रदान गरिने शिक्षाको गुणस्तरलाई खतरामा पार्दछ । कुनै पनि शैक्षिक संस्थाको मेरुदण्ड मानिने संकायको मनोबलमा प्रतिकूल असर परेको छ । धेरै समर्पित शिक्षकहरूले आफूलाई यस्तो वातावरणमा काम गरेको पाउँछन् जहाँ उनीहरूको विशेषज्ञता र प्रतिबद्धतालाई राजनीतिक सम्बद्धताको तुलनामा कम मूल्याङ्कन गरिन्दछ । यसले प्राध्यापकलाई निराश मात्र बनाउँदैन सम्भावित शिक्षकहरूलाई विश्वविद्यालयमा सामेल हुन निश्चिताहित गर्दछ । उच्च प्रतिभालाई आकर्षित गर्ने र राख्ने संस्थाको क्षमतालाई थप खतरामा पार्दछ । राजनीतिक हस्तक्षेपको छायाले त्रिभुवन विश्वविद्यालयका हललाई अङ्घारो बनाएसँगै सुधारको माग बढाई गएको छ ।

सरोकारवालाहरू, शिक्षकहरू, विद्यार्थीहरू, र सम्बन्धित नागरिकसहित, योग्यता, समर्पण, र शैक्षिक उत्कृष्टतालाई प्रायमिकता दिने योग्यतामा आधारित प्रणालीमा फर्कन व कालत गरिरहे का छन् । विश्वविद्यालयको स्वायत्तता जोगाउनु पर्छ र अधिकारीहरूको छनोट उनीहरूको योग्यता र विश्वविद्यालयको मूल मूल्यमान्यताप्रतिको प्रतिबद्धतामा आधारित हुनपर्छ । कार्यालय सहयोगीदेखि भिसीसम्म पाटीको बफादार व्यक्ति हेरेर नियुक्ति गर्नु गलत हो । यस परिपाटीले भविष्यमा विद्यार्थीले जति गोल्ड मेडल जिते परिन विश्वविद्यालयलाई उत्कृष्टताको केन्द्रका रूपमा स्थापित गर्न नयाँ उपकुलपतिले दूरदर्शी र व्यापक दृष्टिकोण अपनाउनु पर्छ । उपकुलपतिले वैज्ञानिक शिक्षण विद्याहरू लागू गर्ने, आलोचनात्मक सोचलाई प्रवर्द्धन गर्ने वातावरणलाई बढवा दिने र ज्ञानको व्यावहारिक प्रयोगमा जोड दिन शैक्षिक उत्कृष्टतातर्फ महत्वपूर्ण कदम चालनुपर्छ । यसैगरी विद्यार्थीहरूलाई विश्व स्तरीय शैक्षिक अनुभव प्रदान गर्न अत्याधुनिक पूर्वाधार, अत्याधुनिक प्रविधि र आधुनिक सिकाइ स्रोतहरूमा लगानी गर्नपर्छ ।

**उसको स्थान त्यही विदेशी खाल्टो हो भन्ने
प्रमाणित हुन्छ । यद्यपि त्रिविमा कुशल
नेतृत्व क्षमतासहितको प्राक्षिक व्यक्तित्व
आजको आवश्यकता हो ।**

त्रिविलाई अनुसन्धानको केन्द्र बनाउन उत्कृष्टतातर्फको परिवर्तनकारी यात्राबाट

सक्ते नेतृत्व
त्रिभुवन विश्वविद्यालयलाई अनुसन्धानको समृद्ध केन्द्रमा परिणत गर्न नयाँ उपकुलपतिले अनुसन्धान र नवप्रवर्तनको संस्कृतिलाई प्राथमिकता दिने र बढवा दिने बहुत रणनीतिलाई बढवा दिनु पर्छ । अनुसन्धान केन्द्रहरू थप बलियो बनाउन र हाम्रा अनुसन्धानका आधारमा सरकार निर्देशित हुने वातावरण स्थापना गर्न र अन्तः विषय सहयोगको सुविधाले संकाय र विद्यार्थीहरूलाई प्रभावकारी अनुसन्धान पहलहरूमा संलग्न हुन प्रोत्साहित गर्ने वातावरण सिर्जना गर्नुपर्छ । उपकुलपतिले महत्त्वाकाङ्क्षी परियोजनाहरूलाई समर्थन गर्न सरकारी र निजी स्रोतहरूबाट, सामाजिक चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्ने र विश्वव्यापी ज्ञानमा योगदान पुऱ्याउने अनुसन्धान कोष बढाउनका लागि वकालत गर्नुपर्छ । यसबाहेक उपकुलपतिले अनुसन्धान गतिविधिलाई समर्थन गर्ने बलियो पूर्वाधार निर्माण गर्न काम गर्नुपर्छ । अत्याधुनिक प्रयोगशालाहरू, सुविधा सम्पन्न सुविधाहरू र आधुनिक प्रविधि अनुसन्धानकर्ताहरूलाई उपलब्ध गराई उनीहरूलाई ग्राउन्ड ब्रेकिंग कार्यका लागि आवश्यक उपकरणहरू उपलब्ध गराउनुपर्छ । अनुसन्धानलाई विश्वविद्यालयको मिसनको अग्रभागमा राखेर, नयाँ कुलपतिसँग त्रिभुवन विश्वविद्यालयलाई नवचारका लागि एक विशिष्ट केन्द्रका रूपमा उचालन सक्ते क्षमता छ, जसले शैक्षिक सीमाहरूलाई मात्र अगाडि बढाउने होइन, नेपाल र विश्वव्यापी समुदायले सामना गरिरहेका वास्तविक विश्व समस्याहरूलाई पनि सम्बोधन गर्दछ । त्रिभुवन गुज्जने अनुपम अवसर प्रदान गरेको छ । अबका त्रिविका पदाधिकारीहरूले शैक्षिक नवीनता र विश्वव्यापी सहयोगका लागि गहिरो प्रतिबद्धताको साथ दूरदर्शी नेतृत्व हुनुपर्छ । अनुसन्धान र विकासको संस्कृतिलाई बढवा दिन, अत्याधुनिक परियोजनाहरूमा संलग्न हुन संकायहरूलाई प्रोत्साहन दिइ प्रख्यात अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँग साझेदारी स्थापनाले विश्वविद्यालयको शैक्षिक स्थितिलाई माथि उठाउन सक्छ । यसबाहेक पारदर्शी र योग्यतामा आधारित प्रशासनिक प्रक्रिया लागू गर्दै, समावेशिता सुनिश्चित गर्दै र विद्यार्थी केन्द्रित पहलहरूलाई प्राथमिकता दिँदा उच्च स्तरीय प्रतिभालाई आकर्षित गर्ने र समग्र विकासलाई प्रोत्साहन गर्ने सकारात्मक वातावरण सिर्जना गर्न सक्छ । त्रिभुवन विश्वविद्यालयले विश्वव्यापी शैक्षिक मापदण्डसँग मेल खाने र समसामयिक विश्वका विकसित आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्ने दूरदर्शी दृष्टिकोण अपनाई आफ्नो प्रतिष्ठा बढाउन सक्ने क्षमता राखेको छ । नयाँ दृष्टिकोणले प्राचीन उत्कृष्टता, नवीनता र समावेशितालाई प्राथमिकता दिनुपर्छ । अत्याधुनिक कार्यक्रमहरूको परिचय, अन्त्य, विषय अनुसन्धानलाई बढवा दिन र अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँगको सहकर्तालाई बलियो बनाउन विश्वविद्यालयको नेतृत्व परिपक्व हुनु पर्छ । विश्वविद्यालय नेतृत्वले आफ्नो क्षेत्रमा राम्रो ज्ञान भएका जनशक्तिहरू मात्र नभई आलोचनात्मक सोच कौशल र विश्वव्यापी परिप്രेक्ष्यले सुसज्जित उत्पादनमा जोड दिनुपर्छ ।

-रातापाटा डटकम

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
 उद्योग, पर्यटन तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय
 उद्योग, वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय
घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय
 पाल्पा, तानसेल

व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम सञ्चालनको लागि प्रशिक्षक सुचिकरण गर्ने सम्बल्पी सूचना

प्रधम पटक प्रकाशित मिति २०८०/०६/१६
यस कार्यालयको चालु आ.व. २०८०/०६/१ को स्वीकृत वार्षिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन हुने तपसिल बमेजिमका व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम कार्यक्रमका लागि योग्यता पुगो का ईच्छुक प्रशिक्षकहरूले आवश्यक कागजात सहित यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५(पञ्च) दिन भित्र तोडीएको

दाँचामा सुचिकरणको लागि कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।
तपसिल

क्र.सं.	तत्वानुसारी विकास	तत्वानुसारी कार्यक्रम
१.	Dhaka Weaver Training	धका धक्का
२.	Plumbing and House Wiring Training	धका धक्का
३.	वैद्य सुरक्षात र ग्रन्थ चयनी लिंगायत-कटाई तत्वानुसारी	पट्टायकाम/पाठ्यपाठ्याळन जुनामार
४.	हाते द्युपाकार र पायर डिल्यू बनाने तत्वानुसारी	पट्टायकाम/पाठ्यपाठ्याळन जुनामार
५.	गड्डावालाकृति क्रमांकित अल बनाउने तत्वानुसारी	पट्टायकाम/पाठ्यपाठ्याळन जुनामार
६.	सेतान सजावाल तत्वानुसारी	पट्टायकाम/पाठ्यपाठ्याळन जुनामार
७.	कृषि कानून तत्वानुसारी	पट्टायकाम/पाठ्यपाठ्याळन जुनामार
८.	मुनाफा बुल अपायन तथा प्राक्किटिङ तत्वानुसारी	पट्टायकाम/पाठ्यपाठ्याळन जुनामार
९.	चुपा जबाउने तत्वानुसारी	पट्टायकाम/पाठ्यपाठ्याळन जुनामार
१०.	फोटो अवय सम्पर्क बनाउने तत्वानुसारी	पट्टायकाम/पाठ्यपाठ्याळन जुनामार
११.	कार्पेटिंग लक्ष अन्य संस्कारक त्राल्मिक तत्वानुसारी	पट्टायकाम/पाठ्यपाठ्याळन जुनामार

उत्तरोग अधिकृत
प्रदेश नाया साता उत्तरोग कार्यालय पालपा

सन्तोष चलचित्र मन्दिरमा...

प्रधानमन्त्री दाहाल स्वदेश फिर्ता

पाल्पा, मंसिर १७/प्रधानमन्त्री पुष्कमल दाहाल स्वदेश फर्किएका छन्। मंसिर १३ गते दुबईमा आयोजित जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी राष्ट्र संघीय सम्मेलन (कोप-२८) मा भाग लिन गएका दाहाल आइतबार स्वदेश फर्किएका हन्।

उनलाई त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा प्रतिनिधि सभाका सभासुख देवराज घिमिरे, उपप्रधानमन्त्री तथा रक्षामन्त्री पूर्णवहादुर खड्का, उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री नारायणकाजी थेष्ठ, मन्त्रीहरु, नेपाल सरकारका उच्च पदस्थ कर्मचारीहरुले स्वागत गरेका थिए। प्रधानमन्त्री दाहाल मंसिर १५ र १६ गते विश्व जलवायु शिखर सम्मेलन' को उच्चस्तरीय सत्रमा सहभागी भएका थिए। उनले शनिबार उत्तम सम्मेलनलाई सम्बोधन गरेका थिए। सो सम्मेलनलाई सम्बोधन गर्दै प्रधानमन्त्री दाहालले जलवायु परिवर्तनमा नेपालले अन्याय भोग्नुपरेको उल्लेख गर्दै सो अवस्थाका अन्त्य गर्नुपर्ने बताएका थिए। उनले

जलवायु परिवर्तनमा कुनै संलग्नता नरहेको मुलुक र जनतामध्य अन्याय भइहेको प्रस्तु पारे। जलवायु उत्तर्जनमा शून्य योगदान रहेका नेपालजस्ता मुलुकहरूले जलवायु परिवर्तनको हानिकारक प्रभाव भोग्नुपरेको दाहालको भनाइ थियो। दाहालले नेपालमध्य भएको डरलारदो अन्यायका कारण यहाँका जनता पहिरो, बाढी, जंगलको ढडेलो, हिमशृङ्खला कसले जोगाउँछ? शीर्षकमा उच्चस्तरीय छलफल गरेका थिए।

प्रकोपबाट नराम्री प्रभावित भएको बताएका थिए। उनले विकसित मुलुकहरूको गतिविधिका कारण वातावरणमा नकारात्मक प्रभाव परिहरेको र त्यसको असर जलवायुमा देखिएको प्रस्तु पारे। दाहालले कोप वार्ता प्रक्रियामा पर्वतीय मुलुकका 'एजेन्डा' लाई प्रवर्द्धन गर्न 'हिमालयको आह्वान: जलवायु सङ्घटनाट हामीलाई कसले जोगाउँछ?' शीर्षकमा उच्चस्तरीय छलफल गरेका थिए।

पाल्पामा मनाइयो अपाङ्गता दिवस

पाल्पा, मंसिर १७/३२ औं अन्तर्राष्ट्रिय अपाङ्गता दिवस पाल्पामा पनि विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाइएको छ। 'दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिको प्रतिबद्धता, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अपनल्तु र नेतृत्व सहितको ऐक्यवद्धता भन्ने नाराका साथ आइतबार विभिन्न कार्यक्रम गरी दिवस मनाएको हो।

जिल्लाको रामपुर नगरपालिकाले एक औपचारिक कार्यक्रमको आयोजन गरी दिवस मनाएको छ। कार्यक्रममा रामपुर नगरपालिकाका कार्यवाहक नगर प्रमुख तथा नगर प्रवक्ता कपिलबहादुर खाँण्ले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि निर्माण भएका नीति र कानुन जबसम्म व्यवहारमा कार्यान्वयन हुँदैन तब सम्म

अधिकार सुनिश्चित नहुने बताए। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि विभिन्न कानुन बने पनि सुविधा नपाउनु दुखद, पक्ष रहेको उनले उल्लेख गरे। खाँण्ले भने 'फरक क्षमता भएका

व्यक्तिहरूको हक अधिकार संरक्षण र सम्वर्द्धनका लागि नगरपालिका प्रतिवद्ध छ। उनले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूले आप्लाई कमजोर नसम्भक्त आग्रह गर्दै दक्ष र क्षमता बन्नु पर्नेमा जोड दिए।

वालिड्का सबै घरमा...

...सरुवा रोगको संक्रमणको जोखिम न्यूनीकरण गर्दै रोगका बारेमा सचेतना फैलाउन यस अभियानले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने विश्वास उनको छ। नसर्ने रोगका बारेमा पनि नागरिकलाई सचेत बनाइने भएको उपप्रमुख कविता तिवारी गैहेले बताइन्। उनका अनुसार अभियानलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाउन प्रत्येक वडामा नर्सहरू खटाइसिएको छ। नर्स मार्फत नागरिकमा देखिने मुटुरोग, मनोरोग, पाठेघरको क्यान्सर, स्तन क्यान्सर

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

यस मणिमुकुन्द बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाबाट कर्जा लिई कारोबार गर्नु हुने सम्पूर्ण झूँणीहरूले नियमित रूपमा बुझाउनु पर्ने साँचा र व्याज संस्थामा बुझाउनु हुन अनुरोध गर्दछौं। यो सूचना प्राप्त भएको मितिले ५५ दिन भित्र संस्थामा सम्पर्कको लागि अनुरोध गर्दछौं। अन्यथा संस्थाको नियमानुसार कानूनी कारावाही प्रक्रिया अगाडि बढाउने यसै सूचना मार्फत जानकारी गराउँदछौं।

श्री मणिमुकुन्द बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
तानसेन-३, पाल्पा
सम्पर्क नम्बर: ०७५-५२०७९४ र ०७५-५२२५४५

नागरिकले नसर्ने रोगका कारण अकालमै मृत्युवरण गर्न नपरोस भन्ने उद्देश्यले यो अभियान अगाडि बढाइएको स्वास्थ्य शाखा प्रमुख कमलप्रसाद पाण्डेले बताए। नगरपालिकाले घरघरमा नम्बर प्लेट टाँससँगै घरका सदस्यको स्वास्थ्य अवस्थाको सबै विवरण राखिने भएकाले पनि पहिचान गर्न सहज हुने उनको भनाइ थियो। -रास

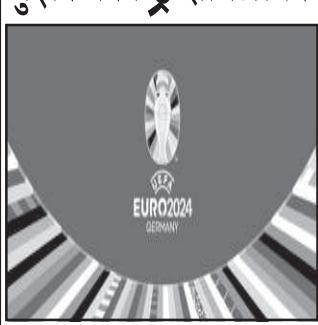
"सबैभन्दा दूसो सम्पत्ति नै स्वास्थ्य हो", उनले भनिन्, "यहाँका नागरिकलाई स्वास्थ्यको पहुँचमा ल्याउनका लागि स्वास्थ्यकर्मीलाई घरघरमै पठाएका छौं। प्रत्येक घरमा पुरोगर तथा लोगोले यसै सूचना भएका व्यक्तिहरूले आप्लाई कमजोर नसम्भक्त आग्रह गर्दै उल्लेख गरे।

विमालेख हराएको सूचना

यहि मिति २०८०/०७/०५ गतेका दिन बाइबिल लाइफ इन्स्प्रेन्स लि.को रूपावरही (सार) को नाममा जारी बिमालेख स्याइजा कालीगण्डकीको पूर्णादेवि तानसेनतर्फ आउँदै गर्दा हराएको हाँदा पाउनु हुने महानुभावले नजिको प्रवरी कार्यालय वा सञ्चालित शाखामा जानकारी दिनुहुन अनुरोध छ। नाम : रूपा वरही (सार) ठेगाना : कालीगण्डकी, पूर्णा, स्याइजा सम्पर्क न : ९७४२३४८७५८

खेलकुद समाचार

युरोकपको ड्र सार्वजनिक

काठमाडौं, मंसिर १७/अक्टोबर वर्ष जर्मनीमा हुने युरोकप २०२४ को ड्र सार्वजनिक भएको छ। शनिबार राति भएको ड्र अनुसार साविक विजेता इटली र स्पेन एकै समूहमा परेका छन्। इटली र स्पेनसहित क्रोएसिया र अल्बानिया समूह 'बी' मा छन्।

इटलीले युरो २०२० को फाइनलमा इंग्लियाण्डलाई पेनाल्टीसुट आउटमा हराएर उपाधि जितेको थियो। युरोकपमा कूल २४ टिमले प्रतिस्पर्धा गर्नेछन् र उनीहरूलाई ६ समूहमा विभाजन गरिएको छ। अयोजक जर्मनी समूह 'ए' मा छन्। यस समूहमा स्कॉटल्याण्ड, होर्टी र स्वीटजरल्याण्ड पनि छन्।

यस्तै समूह 'सी' मा स्लोभेनिया, डेनमार्क, सर्बिया र इंग्लियाण्ड छन्। फ्रान्स, नेदरल्याण्डस र अष्ट्रिया समूह 'डी' मा छन्। यस समूहको अर्को टिमको दुडो प्लेअफ खेलपछि हुनेछ। प्लेअफ 'ए' को विजेता यस समूहमा पर्नेछन्। यस्तै समूह 'ई' मा बेल्जियम, रोमानिया र स्लोभाकिया छन् भने प्लेअफ 'बी' को विजेता यस समूहमा पर्नेछ। यसैगरी समूह 'एफ'मा टर्की, पोर्चुगल र चेक रिपब्लिक छन् भने प्लेअफ 'सी' को विजेता यस समूहमा पर्नेछ। प्लेअफ 'ए' मा पोल्याण्ड, वेल्स, फिनल्याण्ड र इस्टोनिया, प्लेअफ समूहमा 'बी' मा इजरायल, बोस्निया एण्ड हर्जगोभिना, युक्रेन र आइसल्याण्ड तथा प्लेअफ 'सी' मा जर्जिया, ग्रीस, काजाखस्तान र लक्जेमर्ग छन्। तीनवटै समूहको विजेता मात्र युरो कपमा पुर्नेछन्। युरोकप २०२४ को उद्घाटन खेल घरेलु टोली जर्मनी र स्कॉटल्याण्डबीच हुनेछ। यो खेल जुन १४ मा म्युनिखस्थित एलिएन्ज एरेनामा हुनेछ। यस्तै फाइनल खेल जुलाई १४ मा बर्लिनको ओलिम्पिक स्टेडियममा हुनेछ।

अर्थ/कर्पोरेट समाचार

नेप्से परिसूचकमा सामान्य अंकको गिरावट

पाल्पा, मंसिर १७/यो साताको पहिलो कारोबार दिन तै नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) परिसूचकमा सामान्य अंकको गिरावट देखिएको छ। आइतबार आप्से परिसूचक सात दशमलव २९ अंकले घटेर एक हजार आठ सय ५१ दशमलव २३ को बिन्दुमा सिमित भएको हो।

विभिन्न दुई सय ९३ कम्पनीका ३४ लाख ९९ हजार ७३ कोरोड कित्ता शेयर ३६ हजार नौ सय ७७ पटक खरिदबिकी हुँदा रु ९६ कोरोड ४० लाख १० हजार चार सय ३१ बाराबरको कारोबार भएको छ। आयल लिमिटेडको रु ८५ कोरोड ५५ लाख २९ हजार दुई सय ७० बाराबरको दुई लाख ३६ हजार सात सय दस कित्ता शेयर किनबेच भएको छ।

मनको आवाज.....

'नाम पनि यूनिक, कम पनि यूनिक'

यूनिक सफ.सम. ५४९ नेगाहर्ज

विज्ञापनको लागि सम्पर्क :
यूनिक शोसियल कम्प्यूनिकेशन

प्रा.लि.

तानसेन, पाल्पा

०९४-४९१४६४, ४९१४६६

E-mail

news.uniquefm@gmail.com

www.uniquefm942.com

हरेक प्रहरक